

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår ref.:

Oslo, 27.03.2015

HØRINGSSVAR – NOU 2014:13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi (Scheel-utvalgets utredning)

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 5. januar 2015 med vedlegg vedrørende ovennevnte.

Finansforbundet er det største fagforbundet i finansnæringen, med 39 000 medlemmer. Forbundet er tilsluttet YS som hovedorganisasjon.

Finansforbundet viser til høringssvar som er sendt fra YS. Finansforbundet stiller seg i sin helhet bak YS' høringssvar, men ønsker i tillegg å utdype forbundets syn på spørsmålet om foreslått merverdiavgift og avgift på margininntekter for finansnæringen i Scheel-utvalgets utredning.

Finansforbundet vil spesielt peke på følgende forhold som vi anser som særlig viktig:

- **Minst like gode konkurransebetingelser for norsk finansnæring sammenlignet med**
 - europeisk finansnæring i EU
 - utenlandsk finansnæring etablert med virksomhet i Norge; og
 - alternativ innenlandsk virksomhet («skyggebank»).

Finansnæringen må, som andre næringer, forventes å dele sitt overskudd på måter som kommer samfunnet til gode. Finansforbundet er ikke prinsipielt motstander av at næringen er underlagt skatter eller avgifter. Finansforbundet er imidlertid opptatt av at finansnæringen, alle nasjonale krav og pålegg sett under ett, skal kunne operere under rammebetingelser som samlet sett er konkurransedyktige for finanssektoren. Norsk finansnæring må utøves på like gunstige vilkår som konkurrerende virksomhet. Finansnæringen må også ha rammevilkår som gir mulighet til å konkurrere på utenlandske markeder. Finansforbundet er usikker på den konkurransemessige effekten av å innføre merverdiavgift og tilleggsavgift på finansielle tjenester, og hvilke andre aktører som vil dra fordel av at aktivitet vris bort fra etablert norsk finansnæring.

I mandatet til Scheel-utvalget presiseres det at Norge må ha et skattesystem som er robust overfor den internasjonale utviklingen, og at det skal være attraktivt å investere og skape arbeidsplasser i Norge. Dette er en målsetting som også må omfavne finanssektoren. Skal Norge opprettholde gode arbeidsplasser i finans sektor, er det behov for en nærings- og skattepolitikk for finansnæringen som sikrer at det samlet ikke ilegges strengere vilkår enn konkurrerende utenlandsk finansvirksomhet, eller konkurrerende gråmarked/skyggebankvirksomhet i Norge.

I denne sammenheng er Scheel-utvalgets utredning etter sitt mandat for snevert til å ta inn over seg konkurranseforholdene samlet sett. Det er derfor avgjørende at politiske myndigheter ikke baserer vurderingen av beskatning på finanssektoren isolert på Scheel-utvalgets utredning, men ser hen til samlede rammevilkår. Da må det også tas hensyn til hva som for øvrig foreligger av særnorske krav for norsk finansnæring knyttet til reguleringstiltak, egenkapitaldekning, beskatning, rapportering, pensjonsforpliktelser, avsetning til sikringsfond og så videre, målt opp mot forholdene i konkurrerende virksomheter.

Norske finansinstitusjoner er en del av en nasjonal systemisk helhet hvor virksomhetene i finans tilbyr gode arbeidsplasser, gode pensjonsordninger, effektive løsninger for kunder, og tar samfunnsansvar både gjennom frivillige tiltak og gjennom vesentlig skattetilførsel til nasjonalbudsjettet. En forutsetning for å beholde slik virksomhet i Norge er å legge rammebetingelsene til rette for fortsatt lønnsom drift.

- **Bedre konsekvensanalyse**

For det første er det ikke tatt høyde for hvordan nye krav vil innvirke på forholdet til annen finansieringsvirksomhet enn banker – herunder de såkalte «skyggebankene». Dette gjelder alt fra mobile betalingsløsninger til nye aktører som Google, Amazon eller Paypal, finansiering gjennom crowdfunding på internett, pengeoverføringer til forskjellige hjemland fra kiosken på hjørnet, osv.

Finansforbundet registrerer ut i fra årlige statistikker at det gjennomføres nedbemanninger i de største bankene. Samtidig er antallet ansatte i finans sektor totalt, i henhold til SSB, relativt stabilt over tid. Dette kan tyde på at en rekke nisjer innen finans er i ferd med å bli dekket av nye virksomheter som ikke opererer som tradisjonell bank- eller forsikringsvirksomhet.

Dersom en slik utvikling er en følge av at nye virksomheter etableres med formål å unngå særnorske reguleringskrav, er det grunn for bekymring. Mange av de alternative betalings- og finansieringsløsningene som eksisterer har både sikkerhetsmessige utfordringer, mangler partsrepresentasjon i arbeidslivet, og vil være vanskelig å kontrollere i forhold til skatteinnkreving.

Med økte priser til forbruker og dermed også en vridning av aktivitet bort fra etablert norsk finansnæring over mot andre aktører. Dermed står ikke bare norske arbeidsplasser i fare – det svekker også grunnlaget norske myndigheter har for å utvikle norsk finansnæring i samsvar med samfunnspolitiske mål. Norsk finansnæring må være sterk og konkurransedyktig for å kunne være en sentral samarbeidspartner i utviklingen av viktige næringspolitiske mål som forskning, innovasjon, ansvarlig kapitalforvaltning, bærekraft, og bekjempelse av økonomisk kriminalitet.

En nyttig parallell til herværende utredning følger av Konkurransetilsynets rapport om konkurranse i boliglånsmarkedet som ble lagt frem for få dager siden. I rapporten legger Konkurransetilsynet til grunn at finansmyndighetene ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til konkurransemessige konsekvenser i forbindelse med innfasingen av de nye kapitalkravene. Tilsynet anser at myndighetene i for liten grad har vektlagt konkurransemessige hensyn ved utforming og innføring av det nye regelverket som øker kapitalkravene. Blant annet er de kritiske til at kravene har økt relativt mye over en forholdsvis kort periode. Konkurransetilsynet konkluderer at de norske kapitalkravene bidrar til konkurransevridding i markedet, og at filialer av utenlandske banker isolert sett får en konkurransefordel i det norske markedet.

Etter Konkurransetilsynets vurdering har innføringen av skjerpede kapitalkrav i hovedsak blitt finansiert av boliglånskundene. Konkurransetilsynet kunne også pekt på konsekvenser som nedbemanning og outsourcing av norsk finansvirksomhet. Konkurransetilsynet anbefaler færre særnorske krav og at norske myndigheter fremover bør tilstrebe en harmonisering med EUs regelverk.

Konkurransetilsynets konklusjoner på dette området er i samsvar med utviklingen som Finansforbundet har varslet om i høringssvar knyttet til innføringen av kapitalkrav hva gjelder både gjennomføring av CRD IV og Solvency II. Så lenge eierkravet til avkastning på kapital ikke blir redusert, ser arbeidsgiver etter andre måter å finansiere de økte kostnadene på.

Det er nærliggende å anta at effekten av økt beskatning som foreslått i Scheel-utvalgets innstilling på samme måte vil være økte priser til forbrukerne, og en enda snevrere definisjon av kjernevirksomhet blant norske finansinstitusjoner. Nye særlige tiltak bør ikke iverksettes uten at sannsynlige konsekvenser er utredet, kartlagt og vurdert nærings- og samfunnspolitisk.

- **Næringspolitisk vurdering**

Finansforbundet har i en rekke sammenhenger etterlyst en selvstendig næringspolitikk for finansnæringen. Dette arbeidet synes nå å være i regjeringens støpeskje. **Finansforbundet henstiller til at også Scheel-utvalgets forslag rettet mot finanssektoren vurderes av departementets næringspolitisk ansvarlige innen rammen av en helhetlig næringspolitikk for finansnæringen.**

For stramme reguleringer leder erfaringsvis til omfattende kostnadsbesparelser i bedriftene, reduksjon i omfanget av aktiviteter og nedbemanning blant finansansatte. Under et slikt regime er det usannsynlig at norsk finansnæring vil utvikle seg ut i fra det potensialet som ligger i en ellers solid norsk økonomi.

Med vennlig hilsen
FINANSFORBUNDET

Pål A. Hellman
Forbundsleder